

М.О. Максимчук, студентка, 4 курс, гр. ОА-72, ФОФ
Науковий керівник - к.е.н., доц. І.Р. Поліщук
Житомирський державний технологічний університет

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Ведення бухгалтерського обліку та складання звітності щодо розрахунків за податком на додану вартість (ПДВ) пов'язано з постійними змінами податкового законодавства. Тому не дотримання при складанні звітності Податкового кодексу України та Положення про облікову політику, в частині розрахунків за ПДВ, та застосування методів ухилення від його сплати, пов'язаних з визнанням податкового кредиту та податкових зобов'язань за відсутності підтверджуючих документів, призводять до неповноти та несвоєчасності сплати даного податку до Державного бюджету і обумовлюють необхідність здійснення ефективного внутрішнього контролю для попередження порушень чинного законодавства та нераціонального використання ресурсів у вигляді виплати штрафів. Для уникнення такого стану доцільно проводити комплексні дослідження щодо підвищення ефективності й дієвості внутрішнього контролю розрахунків за податком на додану вартість, що є складовою ефективного управління податковою політикою кожного підприємства.

Ефективність внутрішнього контролю достовірності, повноти та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку, фінансовій та податковій звітності інформації про розрахунки з податку на додану вартість на підприємстві досягається проведенням інституційного контролю, зокрема, службою внутрішнього контролю або ревізійною комісією.

Метою суб'єктів здійснення внутрішнього контролю розрахунків з ПДВ є встановлення відповідності нарахування та сплати ПДВ Податковому кодексу України, а також попередження нарахування штрафних санкцій підприємству.

Основними джерелами інформації для проведення внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ є: 1) Податковий кодекс України та інші законодавчі акти; 2) наказ про облікову політику в частині податкових розрахунків за ПДВ; 3) первинні документи (податкові накладні або інші документи), що є підставою для зарахування податкових зобов'язань та податкового кредиту; 4) реєстри бухгалтерського та податкового обліку; 5) договори з контрагентами; 6) квитанція про реєстрацію податкової накладної в єдиному державному реєстрі податкових накладних, декларація з ПДВ (з додатками), уточнюючий розрахунок; 7) акти та довідки попередніх ревізій, аудиторські висновки; акти перевірки податкових органів.

Для перевірки правильності відображення оподаткування господарських операцій з надходження активів, їх експлуатації та вибуття розроблено методичне забезпечення внутрішнього контролю розрахунків з податку на додану вартість, яке передбачає послідовність застосування контрольних процедур: 1) перевірка відповідності даних обліку вимогам облікової політики в частині розрахунків за ПДВ; 2) перевірка правильності формування бази оподаткування та правомірності застосування ставок оподаткування; 3) перевірка правильності оформлення первинних документів з обліку розрахунків за ПДВ; 4) перевірка правильності відображення розрахунків за ПДВ на рахунках бухгалтерського обліку; 5) перевірка правильності відображення розрахунків за ПДВ в облікових реєстрах, у фінансовій та податковій звітності.

Методичне забезпечення внутрішнього контролю розрахунків з податку на додану вартість передбачає безпосереднє проведення перевірки правильності відображення надходження активів, їх експлуатації та вибуття на рахунках бухгалтерського обліку, в облікових реєстрах, фінансовій та податковій звітності за допомогою документальних (нормативно-правова перевірка, арифметична перевірка, зустрічна перевірка, взаємна перевірка) та розрахунково-аналітичних методичних прийомів (статистичні розрахунки, аналітичні процедури). Правильно і своєчасно проведений внутрішній контроль за нарахуванням та сплатою ПДВ дає можливість платникам податку виявити наступні порушення: заниження бази оподаткування, неправомірне застосування ставок; відсутність підтверджуючих документів для застосування податкових пільг, помилки під час організації та ведення бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ, що в подальшому призведуть до несвоєчасної подачі податкової звітності та неповноти сплати податку.